VRIJEME ZA SJEVER:

Informativni vodič o lokalnim nametima i razvojnim prilikama

VODIČ ZA GRAĐANE I PREDUZETNIKE U OPŠTINAMA BIJELO POLJE, BERANE, PLJEVLJA, ROŽAJE, PLAV I PETNJICA

MASTER

Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama

Avgust, 2026. godine

O PROJEKTU

Mreža za evropske politike MASTER realizuje projekat „Vrijeme za sjever: Lokalni razvoj bez prepreka“, koji ima za cilj da unaprijedi kvalitet lokalnih politika, poslovnog ambijenta i investicionih uslova u opštinama sjeverne Crne Gore, kroz osnaživanje lokalnih samouprava, preduzetnika i građana. **Projekat „Vrijeme za sjever: Lokalni razvoj bez prepreka“ realizuje se uz podršku Ministarstva regionalnog i investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijama.**

Sadržaj dokumenta je isključiva odgovornost Mreže za evropske politike MASTER i ni na koji način se ne može smatrati da odražava stavove donatora.

Autorke:

mr Slavica Markovic

Andrijana Radovic

O VODIČU

Vodič **„Vrijeme je za sjever – Informativni vodič o lokalnim nametima i razvojnim pravima“** predstavlja jedan od konkretnih rezultata projekta. Nastao je na osnovu terenskog istraživanja, razgovora sa građanima, preduzetnicima, poljoprivrednicima i predstavnicima pčelarskih udruženja u šest opština sjevernog regiona Crne Gore: Bijelom Polju, Beranama, Pljevljima, Rožajama, Plavu i Petnjici.

Cilj vodiča je da informacije o lokalnim nametima, administrativnim obavezama i razvojnim mogućnostima učini jasnim, dostupnim i praktičnim za svakodnevnu upotrebu.

Na osnovu rezultata terenskog istraživanja i konsultacija sa relevantnim akterima izrađene su preporuke i praktične smjernice koje mogu doprinijeti unapređenju lokalnih politika i poslovnog ambijenta. Smjernice su namijenjene lokalnim samoupravama kao podrška u planiranju i donošenju odluka, dok građanima, preduzetnicima i poljoprivrednicima pružaju jasniji uvid u lokalne obaveze, raspoložive podsticaje i mogućnosti za razvoj.

Napomena 1:

Sadržaj ovog vodiča može se slobodno koristiti, prenositi i citirati uz obavezno navođenje izvora: „Vrijeme je za sjever - Informativni vodič o lokalnim nametima i razvojnim pravima“, izrađen u okviru projekta „Vrijeme za sjever: Lokalni razvoj bez prepreka“.

Sadržaj se ne smije mijenjati bez saglasnosti nosioca projekta, niti koristiti u komercijalne svrhe.

Napomena 2:

Radi preglednosti teksta, pojedini izrazi u ovom vodiču dati su u jednom gramatičkom rodu. Svi izrazi podjednako se odnose na osobe ženskog i muškog pola i ne predstavljaju osnov za rodnu diskriminaciju.

SADRŽAJ

O PROJEKTU 2

O VODIČU 3

1. UVOD 5

1.1 KAKO SE KORISTI OVAJ VODIČ 5

1.2 SJEVERNE OPŠTINE U BROJKAMA 6

1.3 PET KLJUČNIH IZAZOVA SJEVERNOG REGIONA 7

2. PREGLED LOKALNIH NAMETA 8

2.1. OSNOVNI POJMOVI 8

2.2. KOJE LOKALNE NAMETE MOŽETE IMATI? 8

2.3. ZAŠTO JE OVO ČESTO NEJASNO? 10

2.4. PRAKTIČAN SAVJET - KAKO PROVJERITI SVOJE OBAVEZE 11

3. REGISTAR NAMETA 12

3.1. KAKO DA KORISTITE REGISTAR NAMETA 12

3.2. OSTALI KORISNI DRŽAVNI PORTALI 15

4. ZAKONSKI OKVIR - VAŠA PRAVA U VEZI SA LOKALNIM NAMETIMA 16

4.1. KOJI PROPISI UREĐUJU LOKALNE NAMETE? 16

4.2. VAŠA OSNOVNA PRAVA 17

4.3. KAKO ZAŠTITITI SVOJA PRAVA U PRAKSI? 17

5. RAZVOJNE PRILIKE I MOGUĆNOSTI 19

5.1. KAKO MOŽETE UČESTVOVATI U RAZVOJU SVOJE OPŠTINE 19

5.2. KAKO KORISTITI DOSTUPNE PROGRAME PODRŠKE 20

5.3. NAJVAŽNIJI PROGRAMI PODRŠKE 21

5.4. GDJE PRONAĆI INFORMACIJE O OTVORENIM POZIVIMA? 21

5.5. KAKO IZGLEDA PROCES PRIJAVE - OPŠTI KORACI 23

6. NATURA 2000 I ZAŠTIĆENA PODRUČJA 24

6.1. ŠTA JE NATURA 2000? 24

6.2. PREDLOŽENA NATURA 2000 PODRUČJA - PREGLED PO OPŠTINAMA 26

6.3. ŠTA TREBA PROVJERITI AKO ŽIVITE ILI RADITE U ZAŠTIĆENOM PODRUČJU? 26

6.4. ZAŠTITA PRIRODE KAO RAZVOJNA MOGUĆNOST 27

6.5. KOME SE OBRATITI? 27

7. OD INFORMACIJE DO AKCIJE – VRIJEME JE ZA SJEVER 28

8. KONTAKTI I RESURSI 29

8.1. DRŽAVNI PORTALI I NACIONALNE INSTITUCIJE 29

8.2. KOGA KONTAKTIRATI U OPŠTINI 30

1. UVOD

Sjever Crne Gore raspolaže značajnim prirodnim, ljudskim i privrednim potencijalima, ali se istovremeno suočava sa brojnim razvojnim izazovima - od demografskih promjena i odlaska stanovništva, preko potrebe za jačanjem lokalne ekonomije, do složenih administrativnih procedura i nedovoljne informisanosti građana o dostupnim mogućnostima.

Ovaj vodič je napravljen za vas - građane, poljoprivrednike, preduzetnike, pčelare, udruženja i sve stanovnike sjevera Crne Gore koji žele da razumiju svoje obaveze prema lokalnoj upravi, ali i da otkriju mogućnosti koje im stoje na raspolaganju za razvoj svoje djelatnosti, gazdinstva ili ideje.

Cilj vodiča nije samo da pruži pregled postojećih pravila, nameta i procedura, već da na jednostavan i praktičan način poveže građane i preduzetnike sa informacijama koje im mogu pomoći u svakodnevnom poslovanju i korišćenju razvojnih mogućnosti. Na jednom mjestu objedinjene su informacije o lokalnim obavezama, pravima poreskih obveznika, dostupnim programima podrške, razvojnim mogućnostima i kontaktima relevantnih institucija.

Vodič obuhvata šest opština sjevernog regiona: Bijelo Polje, Berane, Pljevlja, Rožaje, Plav i Petnjicu. Nastao je na osnovu terenskog istraživanja, razgovora sa građanima, preduzetnicima, poljoprivrednicima i pčelarskim udruženjima, kao i analize javno dostupnih podataka o lokalnim nametima, registrima i razvojnim programima.

Kome je vodič namijenjen:

Prije svega vama - građanima. Tokom terenskih razgovora najčešće pitanje koje smo čuli glasilo je: ***„Kada će vodič biti gotov i kako se možemo prijaviti?“***

Zato je ovaj vodič napravljen da odgovori na dva ključna pitanja:

- ***Koje mogućnosti postoje za vas?***
- ***Kome i kako da se obratite da biste ih iskoristili?***

1.1 Kako se koristi ovaj vodič

Vodič nije potrebno čitati od početka do kraja. Sastavljen je tako da svako poglavlje može da se koristi samostalno, u zavisnosti od toga šta vas trenutno zanima:

- **Ako želite da provjerite koje takse i naknade plaćate:** pogledajte Poglavlje 2 – *Pregled lokalnih nameta* i Poglavlje 3 – *Registar nameta*, a za kontakte nadležnih opštinskih službi Poglavlje 7 – *Kontakti i resursi*;
- **Ako želite da znate koja su vaša prava kao poreskog obveznika:** pogledajte Poglavlje 4 – Zakonski okvir-vaša prava u vezi sa lokalnim nametima;
- **Ako tražite podršku, grant ili program za svoju djelatnost:** pogledajte Poglavlje 5 – Razvojna prava i mogućnosti;
- **Ako živite ili radite u blizini zaštićenog područja:** pogledajte Poglavlje 6 – Natura 2000 i zaštićena područja;
- **Ako nijeste sigurni kome da se obratite:** pogledajte Poglavlje 7 - Kontakti i resursi.

1.2 Sjeverne opštine u brojkama

Region sjevera nije jedinstven - opštine se razlikuju po broju stanovnika, stepenu razvijenosti i vrsti resursa koje imaju. Tabela ispod prikazuje osnovne podatke koji pomažu da se lakše sagledaju razlike među opštinama i razvojna pozicija svake od njih.

Opština	Broj stanovnika (Popis 2023)	Indeks razvijenosti (2022-2024)	Indeks razvijenosti (2019-2021)
Bijelo Polje	38.662	66,79	71,15
Berane	24.645	66,55	98,79
Pljevlja	24.134	iznad 75% (tačna vrijednost nije utvrđena)	81,47
Rožaje	23.184	52,06	48,70
Plav	9.050	72,01 (opština u napredovanju)	44,27
Petnjica	4.957	12,89 (najniže u državi)	28,32

Indeks razvijenosti je zvaničan pokazatelj koji Vlada Crne Gore koristi da rangira jedinice lokalne samouprave (JLS) prema stepenu razvijenosti (Pravilnik o utvrđivanju liste stepena razvijenosti JLS 2022-2024)[1]. Manje razvijenim opštinama, po pravilu, dostupne su veće olakšice i podsticaji, pa je važno znati gdje se vaša opština nalazi na ovoj listi. **Podaci pokazuju da razvoj sjevernog regiona nije ujednačen**. **Razlike u stepenu razvijenosti potvrđuju potrebu za ciljanim lokalnim politikama, jačanjem konkurentnosti i boljim korišćenjem razvojnih mogućnosti.**

Ključni nacionalni strateški dokumenti ukazuju na zajedničke razvojne pravce sjevera: bolje korišćenje lokalnih resursa, razvoj malih biznisa, održivu poljoprivredu i preradu hrane, turizam, energetiku, zaštitu životne sredine, digitalizaciju i inovacije.

Opštine se, ipak, razlikuju prema resursima, privrednoj strukturi i razvojnim mogućnostima. Njihove ključne specifičnosti prikazane su u nastavku.

Opština	Ključni potencijali i razvojne specifičnosti
Bijelo Polje	Poljoprivreda, prerada hrane, lokalni proizvodi, turizam i razvoj malih i srednjih preduzeća, uz značajnu saobraćajnu poziciju. Dodatne mogućnosti postoje u povezivanju poljoprivredne proizvodnje, prerade i turističke ponude.
Berane	Preduzetništvo, poljoprivreda, proizvodnja, prerada i turizam, uz razvijanje poslovne infrastrukture. Poseban značaj imaju Biznis zona Rudeš, Regionalni biznis centar i razvojne institucije sa sjedištem u Beranama.
Pljevlja	Energetika, poljoprivreda, stočarstvo, šumarstvo i prerada. Poseban razvojni značaj imaju diverzifikacija privrede, zelena i energetska tranzicija i zaštita životne sredine.
Rožaje	Planinski i ruralni turizam, poljoprivreda, lokalni proizvodi i malo preduzetništvo. Razvoj područja Hajle i Štedima pruža mogućnosti za povezivanje turizma, ugostiteljstva i lokalne proizvodnje.

1 Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijma, Pravilnik o utvrđivanju liste stepena razvijenosti jedinica lokalne samouprave, Podgorica, Stupio na snagu: 23.10.2025. godine, Dostupno na: https://www.sluzbenilist.me/propisi/385759

Plav	Turizam, poljoprivreda i lokalni proizvodi, uz razvojne mogućnosti povezane sa Prokletijama, Plavskim jezerom i ruralnim područjima. Posebnu pažnju zahtijeva usklađivanje razvoja sa zaštitom prirodnih vrijednosti.
Petnjica	Poljoprivreda, stočarstvo, voćarstvo, ruralni turizam i prirodno i kulturno nasljeđe Bihora. Dodatni potencijal postoji u povezivanju lokalne proizvodnje, tradicionalnih proizvoda i turističke ponude.

Važno je znati:

Prema OECD metodologiji korišćenoj u Strategiji razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023-2028, ***Berane, Bijelo Polje, Plav, Petnjica i Rožaje*** *svrstane su u pretežno ruralne, dok su* ***Pljevlja*** *svrstana u srednje ruralne opštine. Ruralni karakter ovih područja dodatno naglašava značaj poljoprivrede, lokalne proizvodnje, turizma i dostupnosti razvojnih programa.* [2]

1.3 Pet ključnih izazova sjevernog regiona

Prema Strategiji regionalnog razvoja[3], sjeverni region se suočava sa pet ključnih razvojnih izazova. Njihovo razumijevanje pokazuje zašto su informacije o lokalnim nametima i razvojnim mogućnostima posebno važne za ovaj region:

1. **Visoka dugoročna nezaposlenost i rizik od siromaštva**, posebno među ženama i mladima.
2. **Negativan prirodni priraštaj i migracije stanovništva**, naročito prema drugim djelovima Crne Gore i inostranstvu.
3. **Nedovoljna konkurentnost malih i srednjih preduzeća**, nerazvijena infrastruktura i visok nivo neformalne ekonomije.
4. **Ograničeni finansijski i administrativni kapaciteti lokalnih samouprava** i nedovoljna međuopštinska saradnja.
5. **Nedostaci u koordinaciji regionalnog razvoja i dostupnosti pouzdanih statističkih podataka** na lokalnom i regionalnom nivou.

Ovaj vodič ne može riješiti navedene izazove, ali može olakšati pristup **tačnim, dostupnim i praktičnim informacijama** o lokalnim nametima, administrativnim procedurama i razvojnim mogućnostima.

Bolja informisanost važan je preduslov za aktivnije učešće građana, razvoj preduzetništva i efikasnije korišćenje potencijala sjevernog regiona.

2 Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore, Strategija razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2023-2028, Jun 2023. godine, Dostupno na: https://www.gov.me/dokumenta/1e9c16c3-8814-49ab-ba89-de4f60f796af

3 Ministarstvo regionalno-investicionog razvoja i saradnje sa nevladinim organizacijma, Revidirana Strategija regionalnog razvoja Crne Gore za period 2023-2027, Podgorica, Septembar 2025. godine, Dostupno na: https://www.gov.me/dokumenta/a85ac45f-fb21-434e-ba8f-c8d9508ed658

2. PREGLED LOKALNIH NAMETA

Lokalni nameti predstavljaju obaveze koje građani, preduzetnici, privredna društva i drugi subjekti mogu imati prema opštini ili drugim nadležnim organima. Njihova vrsta, visina i način obračuna zavise od važećih zakona i lokalnih odluka, zbog čega se mogu razlikovati od jedne opštine do druge. Zato nije uvijek jednostavno utvrditi koje se obaveze odnose upravo na vas, kome se plaćaju i na osnovu kojih propisa nastaju.

2.1. Osnovni pojmovi

Prije nego što provjerite koje se obaveze odnose na vas, Važno je upoznati osnovne pojmove koji se najčešće koriste u oblasti lokalnih nameta. Njihova značenja prikazana su u tabeli ispod:

Pojam	Šta znači u praksi
Porez	Obavezno davanje koje se plaća u skladu sa zakonom, bez neposredne protivusluge. Primjer je porez na nepokretnosti koji plaćaju vlasnici stanova, kuća, poslovnih prostora ili zemljišta.
Taksa	Novčani iznos koji se plaća za konkretnu administrativnu uslugu koju pruža organ javne uprave, na primjer izdavanje uvjerenja, rješenja, dozvole ili drugog službenog dokumenta. Taksa se plaća samo kada podnosite određeni zahtjev ili koristite konkretnu uslugu.
Naknada	Novčani iznos koji se plaća za korišćenje određenog javnog dobra, prostora, resursa ili za ostvarivanje određenog prava. U praksi to mogu biti: komunalna naknada, naknada za uređenje građevinskog zemljišta ili druge naknade propisane zakonima ili opštinskim odlukama.
Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	Dodatni procenat koji se obračunava na porez na dohodak fizičkih lica. Visinu prireza određuje opština u skladu sa zakonom.
Komunalne obaveze	Obuhvataju obaveze prema komunalnim preduzećima za pružene usluge, kao što su vodosnabdijevanje, odvođenje otpadnih voda, odvoz otpada i druge komunalne usluge, kao i komunalne naknade koje propisuje opština.

2.2. Koje lokalne namete možete imati?

Važno:

Obaveze navedene u ovom poglavlju predstavljaju pregled najčešćih lokalnih nameta. Njihova primjena zavisi od vašeg statusa (građanin, preduzetnik, privredno društvo, poljoprivredni proizvođač ili nevladina organizacija), kao i od propisa opštine u kojoj živite ili poslujete.

Ako ste građanin:

Vrsta obaveze	Kada se odnosi	Gdje provjeriti
Porez na nepokretnosti	Ako ste vlasnik stana, kuće, poslovnog prostora ili zemljišta	Kod nadležnog organa lokalne uprave za lokalne javne prihode, u poreskom rješenju
Komunalne usluge	Ako koristite usluge vodosnabdijevanja, odvoz otpada, odvođenje otpadnih voda ili druge komunalne usluge	Kod komunalnog preduzeća koje pruža konkretnu uslugu, na računu za uslugu
Komunalna naknada	Ako je propisana odlukom opštine i odnosi se na vašu nepokretnost	Kod nadležne opštinske službe - provjerite da li se naknada primjenjuje i ko je nadležan za njen obračun i naplatu.
Administrativne takse	Kada podnosite zahtjev za izdavanje uvjerenja, dozvole, rješenja ili druga akta	Kod organa kojem podnosite zahtjev, po važećoj taksenoj tarifi
Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	Ako je uveden u opštini u kojoj ostvarujete prihod	Kod nadležnog organa za lokalne javne prihode

Ako ste preduzetnik ili privredno društvo:

Pored obaveza koje se mogu odnositi i na građane, poslovni subjekti mogu imati dodatne lokalne obaveze, u zavisnosti od djelatnosti koju obavljaju, prostora koji koriste i odluka opštine u kojoj posluju.

Vrsta obaveze	Kada se može odnositi na vas	Gdje provjeriti
Lokalne administrativne takse	Kada podnosite zahtjev za izdavanje dozvole, odobrenja, saglasnosti, rješenja ili drugog upravnog akta	Kod organa kojem podnosite zahtjev, po važećoj taksenoj tarifi
Porez na nepokretnosti	Ako ste vlasnik poslovnog prostora, objekta ili zemljišta	Kod nadležnog organa lokalne uprave za lokalne javne prihode, u poreskom rješenju
Lokalne komunalne takse i naknade	Ako su propisane odlukom opštine i ako se odnose na vrstu djelatnosti koju obavljate, korišćenje prostora, postavljanje objekata, reklama, i dr.	U odlukama opštine o lokalnim komunalnim taksama i naknadama, kod nadležnog organa opštine
Naknade u vezi sa građevinskim zemljištem	Ako koristite građevinsko zemljište ili pokrećete postupak izgradnje, uređenja ili opremanja zemljišta	Kod nadležnog organa opštine za urbanizam i/ili finansije, u važećim opštinskim odlukama
Ostale lokalne naknade	U zavisnosti od djelatnosti i posebnih lokalnih odluka	U Registru nameta, odlukama opštine i kod nadležnog organa opštine
Boravišna taksa	Ako ste korisnik smještajnih objekata	U odlukama opštine o lokalnim komunalnim taksama i naknadama, kod nadležnog organa opštine

Ako ste poljoprivredni proizvođač:

Poljoprivredni proizvođači mogu imati određene lokalne obaveze, ali istovremeno ostvarivati mogu koristiti različite podsticaje i programe podrške.

Vrsta obaveze	Kada se može odnositi na vas	Gdje provjeriti
Administrativne takse	Kada podnosite zahtjev za izdavanje uvjerenja, saglasnosti, dozvole i sl.	Kod organa kojem podnosite zahtjev, po važećoj taksenoj tarifi
Porez na nepokretnosti	Ako ste vlasnik zemljišta ili objekta koji podliježe oporezivanju	Kod nadležnog organa lokalne uprave za lokalne javne prihode, u poreskom rješenju
Komunalne obaveze	Ako koristite usluge vodosnabdijevanja, odvođenja otpadnih voda, odvoza otpada ili druge komunalne usluge.	Kod komunalnog preduzeća koje pruža konkretnu uslugu, na računu za uslugu
Druge lokalne naknade	Samo ako su propisane za konkretnu djelatnost	U važećim odlukama opštine, Registru nameta i kod nadležnog opštinskog organa

Ako ste udruženje ili nevladina organizacija:

Udruženja i nevladine organizacije mogu imati lokalne obaveze kada posjeduju ili koriste poslovni prostor, koriste komunalne usluge ili vode određeni postupak pred opštinskim organom.

Vrsta obaveze	Kada se može odnositi na vas	Gdje proveriti
Administrativne takse	Kada podnosite zahtjev za izdavanje uvjerenja, saglasnosti, dozvole i sl.	Kod organa kojem podnosite zahtjev, po važećoj taksenoj tarifi
Komunalne obaveze	Ako organizacija koristi poslovni prostor i komunalne usluge, bez obzira na to da li je vlasnik ili zakupac prostora	Kod komunalnog preduzeća koje pruža uslugu, na računu za uslugu i na internet stranici opštine ili pružaoca usluge
Porez na nepokretnosti	Ako je organizacija vlasnik nepokretnosti koja podliježe oporezivanju	Kod nadležnog organa lokalne uprave za lokalne javne prihode, u poreskom rješenju i na zvaničnoj internet stranici opštine

2.3. Zašto je ovo često nejasno?

Terensko istraživanje sprovedeno u okviru projekta pokazalo je da građanima i preduzetnicima problem često ne predstavlja samo visina lokalnih nameta, već i otežan pristup jasnim i ažurnim informacijama.

Odluke o lokalnim porezima, taksama i naknadama nijesu uvijek objedinjene na jednom mjestu. Zbog toga je informacije često potrebno tražiti na različitim djelovima internet stranice opštine, u službenim listovima ili neposredno kod nadležnih organa. To može otežati razumijevanje obaveza, povećati rizik od propuštanja rokova i stvoriti dodatnu administrativnu nesigurnost.

Zato je prije pokretanja poslovne aktivnosti, podnošenja zahtjeva ili planiranja troškova važno provjeriti važeće odluke opštine. Ako informacije nijesu dostupne ili dovoljno jasne, preporučuje se da od nadležnog organa zatražite pisano pojašnjenje.

2.4. Praktičan savjet - kako provjeriti svoje obaveze

Da biste bili sigurni da raspolažete tačnim i ažurnim informacijama, preporučuje se da:

1. **Provjerite zvaničnu internet stranicu svoje opštine**, na kojoj se objavljuju odluke o lokalnim porezima, taksama, naknadama i drugim lokalnim davanjima. Internet stranice i kontakt podaci opština obuhvaćenih ovim vodičem dati su u **Poglavlju 7 - Kontakti i resursi**.
2. **Obratite se nadležnom organu** ako informacije nijesu dostupne ili dovoljno jasne. Pisanim putem zatražite pojašnjenje ili pregled obaveza koje se odnose na vašu djelatnost, nepokretnost ili drugi osnov po kojem nastaje obaveza plaćanja.
3. **Koristite Registar nameta**, predstavljen u narednom poglavlju, kao dodatni izvor informacija o propisanim fiskalnim i parafiskalnim obavezama.
4. **Sačuvajte svu relevantnu dokumentaciju**, uključujući rješenja, potvrde o uplati, podnesene zahtjeve i odgovore nadležnih organa. Ova dokumentacija može biti važna u slučaju naknadne provjere, podnošenja prigovora ili eventualnog spora.

Važno je znati:

Lokalni nameti nijesu isti u svim opštinama. Njihova vrsta, visina, način obračuna i rokovi plaćanja mogu se razlikovati u skladu sa lokalnim odlukama. Zato se uvijek informišite na osnovu važećih propisa opštine u kojoj živite, poslujete ili ostvarujete određena prava i obaveze.

3. REGISTAR NAMETA

Pristup Registru nameta: **www.javninameti.gov.me**

Registar nameta Crne Gore *predstavlja javnu elektronsku bazu podataka koja objedinjuje informacije o nametima na državnom i lokalnom nivou.*

Omogućava građanima, preduzetnicima i privrednim društvima da na jednom mjestu provjere koje obaveze postoje za njihovu djelatnost ili imovinu, koliko iznose, na osnovu kog propisa se plaćaju, ko ih plaća i kome se uplaćuju.

Registar nameta vodi **Sekretarijat Savjeta za konkurentnost.**[4] Baza se redovno ažurira u skladu sa izmjenama zakonskih i podzakonskih propisa i predstavlja važan alat za povećanje transparentnosti i lakši pristup informacijama o fiskalnim i parafiskalnim obavezama u Crnoj Gori. Korisnici mogu pretraživati bazu prema različitim kriterijumima, uključujući naziv obaveze, vrstu nameta, djelatnost, organ koji ga propisuje ili područje primjene. Za svaki evidentirani namet dostupne su osnovne informacije o njegovom pravnom osnovu, načinu obračuna, periodu i načinu plaćanja, obvezniku i instituciji kojoj se obaveza uplaćuje.

Korišćenjem registra građani i privredni subjekti mogu jednostavnije provjeriti da li je određena obaveza propisana važećim propisima, razumjeti osnov po kojem nastaje i pravovremeno planirati svoje administrativne i finansijske obaveze.

3.1. Kako da koristite Registar nameta

Registar nameta je osmišljen tako da korisnicima omogući jednostavan način provjere obaveza koje se odnose na njihovu djelatnost, imovinu ili poslovanje. **Za osnovnu pretragu** nije potrebno poznavati naziv propisa - dovoljno je unijeti jedan od osnovnih podataka, kao što su naziv opštine, vrsta ili naziv nameta.

Koraci za korišćenje Osnovne pretrage Registra:

Korak 1. U polju **„Primjena“** odaberite opštinu za koju želite da izvršite pretragu (na primjer Plav).

Korak 2. U polju **„Vrsta nameta“** odaberite odgovarajuću vrstu nameta.

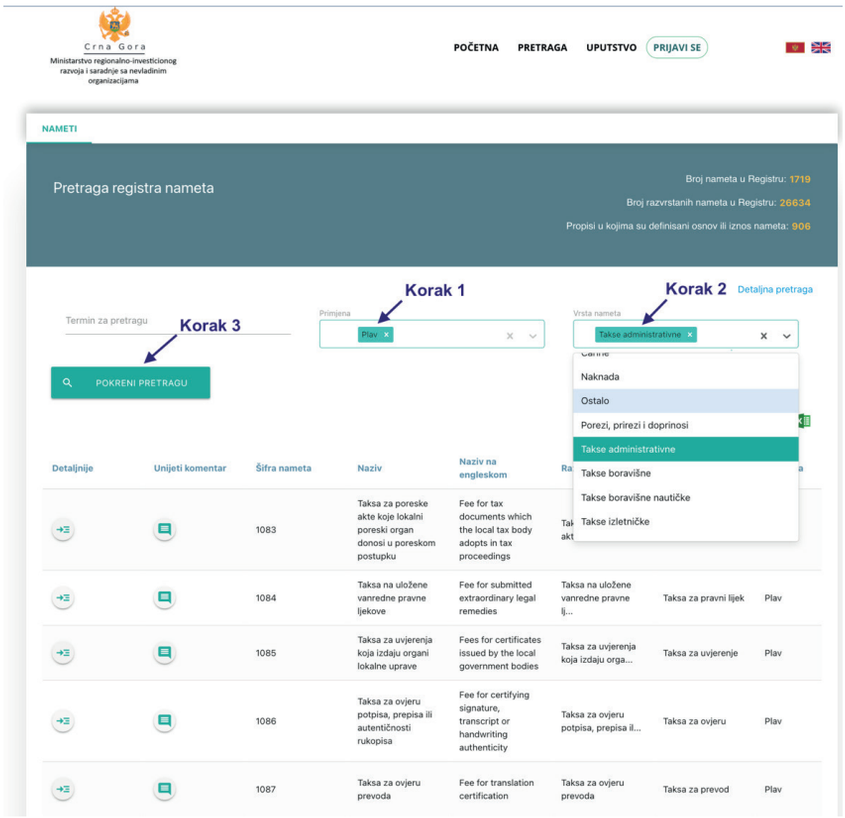
Korak 3. Kliknite na dugme **„Pokreni pretragu“**.

Po potrebi, u polje **„Termin za pretragu“** možete unijeti riječ ili pojam koji se odnosi na namet koji tražite.

U nastavku je prikazan primjer osnovne pretrage, u kojoj su kao kriterijumi odabrani opština i vrsta nameta. Nakon pokretanja pretrage, **Registar** prikazuje sve namete koji odgovaraju odabranim kriterijumima.

4 Savjet za konkurentnost je međuresorno savjetodavno tijelo Vlade Crne Gore koje doprinosi unapređenju poslovnog ambijenta i konkurentnosti privrede kroz saradnju javnog i privatnog sektora. Sekretarijat Savjeta za konkurentnost pruža stručnu i administrativnu podršku radu Savjeta, uključujući aktivnosti povezane sa vođenjem Registra nameta.
Više informacija dostupno je na: Sekretarijat Savjeta za konkurentnost (SCC)

Slika 1. Osnovna pretraga Registra nameta – primjer

Ukoliko osnovnom pretragom ne pronađete traženi namet ili želite preciznije rezultate, koristite opciju **„Detaljna pretraga“.**

Detaljna pretraga omogućava kombinovanje većeg broja kriterijuma. Nije potrebno popuniti sva polja - možete koristiti samo jedan kriterijum ili kombinovati više kriterijuma kako biste dobili preciznije rezultate.

Koraci za korišćenje Detaljne pretrage Registra:

Na prikazanom primjeru pretraga se vrši u nekoliko koraka:

Korak 1. Odaberite opštinu u polju **„Primjena“.**

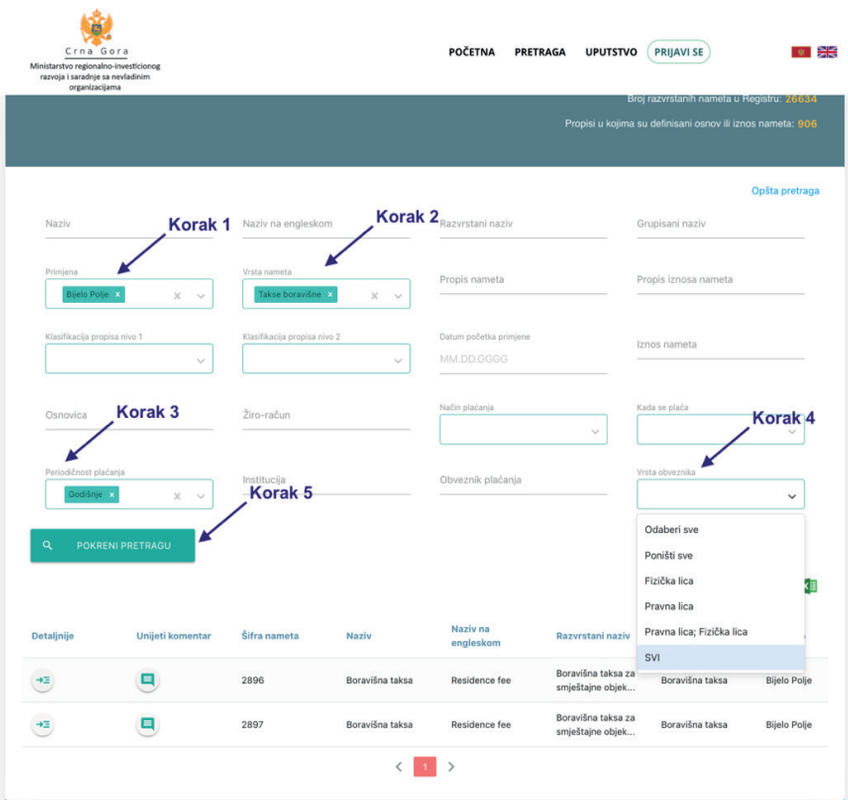
Korak 2. Odaberite odgovarajuću **vrstu nameta**.

Korak 3. Po potrebi odaberite **periodičnost plaćanja**.

Korak 4. Ukoliko želite dodatno da suzite rezultate, odaberite **vrstu obveznika**.

Korak 5. Kliknite na dugme **„Pokreni pretragu“.**

Slika 2. Detaljna pretraga Registra nameta – primjer

Pored kriterijuma prikazanih u primjeru, detaljna pretraga omogućava korišćenje i drugih podataka. Najčešće korišćeni kriterijumi su:

- Naziv nameta;
- Vrsta nameta;
- Primjena (opština);
- Djelatnost;
- Propis kojim je namet utvrđen;
- Organ/institucija koja propisuje ili naplaćuje namet;
- Vrsta obveznika;
- Način plaćanja;
- Periodičnost plaćanja.

Primjer detaljne pretrage:

*Na prikazanom primjeru pretražuju se nameti za **Opštinu Bijelo Polje**, za vrstu nameta **„Takse boravišne“**, sa **godišnjom periodičnošću plaćanja**. Korisnik može dodatno odabrati **vrstu obveznika**, a zatim kliknuti na dugme **„Pokreni pretragu“**.*

Nakon što pronađete traženi namet u Registru, uporedite podatke sa rješenjem, obračunom ili drugim aktom koji ste dobili od nadležnog organa. Ako uočite da:

- određeni namet nije evidentiran u Registru;
- podaci u Registru nijesu usklađeni sa rješenjem koje ste dobili;
- nije jasno na osnovu kog propisa je obaveza utvrđena;
- nije jasnonna koji način je obračunat iznos nameta,

imate pravo da od nadležnog organa zatražite dodatno obrazloženje i informacije o:

- pravnom osnovu za naplatu nameta;
- načinu obračuna iznosa;
- propisu kojim je obaveza utvrđena;
- nadležnom organu i mogućnostima za podnošenje prigovora ili žalbe.

> ***Važno je znati:***
>
> *Registar nameta predstavlja pomoćni alat za informisanje i provjeru podataka. Za konačno utvrđivanje obaveze mjerodavni su važeći zakoni, podzakonski akti, odluke nadležnih organa i pojedinačna rješenja.*

3.2. Ostali korisni državni portali

Pored **Registra nameta** (www.javninameti.gov.me) postoje i drugi korisni elektronski portali koji omogućavaju lakši pristup javnim uslugama, provjeru podataka i komunikaciju sa institucijama. U nastavku su izdvojeni najvažniji portali korisni za izvršavanje administrativnih i fiskalnih obaveza.

Portal	Namjena i adresa
Elektronska uprava (eUprava)	**www.euprava.gov.me** - jedinstveni portal za pristup elektronskim uslugama državne uprave. Omogućava podnošenje različitih zahtjeva, pribavljanje dokumenata i korišćenje javnih usluga elektronskim putem.
Portal poreske uprave Crne Gore (IRMS)	**www.irms.tax.gov.me** - mjesto za elektronsku komunikaciju sa Poreskom upravom i pristup poreskim uslugama. Funkcija „Pretraga registra“ omogućava provjeru osnovnih podataka o registrovanim firmama i poreskim obveznicima.
Katastar nepokretnosti (eKatastar)	**www.ekatastar.me** - omogućava uvid u podatke o nepokretnostima, parcelama, vlasništvu i drugim geodetskim podacima. Koristan je građanima, poljoprivrednicima, investitorima i vlasnicima imovine.
ePlaćanje - plaćanje taksi i naknada	www.eplacanje.gov.me - elektronski servis za plaćanje administrativnih taksi, naknada i drugih javnih prihoda putem platnih kartica. Omogućava jednostavnije i brže izmirivanje obaveza prema javnoj upravi.

4. ZAKONSKI OKVIR - VAŠA PRAVA U VEZI SA LOKALNIM NAMETIMA

Kada govorimo o lokalnim nametima, važno je znati da građani, preduzetnici i pravna lica nemaju samo obavezu plaćanja, već imaju i određena prava u odnosu na organe koji te obaveze propisuju i naplaćuju. Poznavanje ovih prava omogućava vam da razumijete zbog čega vam je određena obaveza uvedena, provjerite da li je pravilno obračunata i reagujete ukoliko smatrate da postoji nepravilnost.

4.1. Koji propisi uređuju lokalne namete?

Lokalni nameti nijesu uređeni jednim zakonom. Njihovo utvrđivanje i naplata zasnivaju se na više zakona i drugih propisa, dok svaka opština, u okviru zakonskih ovlašćenja, donosi sopstvene odluke kojima određuje pojedine lokalne poreze, takse i naknade. Najvažniji propisi za ovu oblast, prikazani su u nastavku:

Propis	Šta uređuje
Zakon o finansiranju lokalne samouprave („Službeni list CG“, br. 3/19, 86/22, 5/24, 7/24 – ispr. i 149/25)	Uređuje izvore finansiranja opština i vrste lokalnih prihoda, uključujući lokalne poreze, takse i naknade. Predstavlja osnov za finansiranje lokalnih usluga i razvojnih aktivnosti, dok opštine u skladu sa zakonom uređuju pojedine lokalne prihode.
Zakon o lokalnoj samoupravi („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19, 38/20, 50/22, 84/22, 76/23 i 81/25)	Uređuje nadležnosti opština, način organizacije i rada lokalne samouprave, donošenje lokalnih odluka i učešće građana u postupcima odlučivanja.
Zakon o poreskoj administraciji („Službeni list RCG“, br. 65/01 i 80/04 i „Službeni list CG“, br. 20/11, 28/12, 47/17, 52/19, 145/21 i 15/25)	Uređuje postupak utvrđivanja, obračuna, naplate i kontrole poreskih obaveza, kao i prava i obaveze poreskih obveznika u poreskom postupku
Zakon o porezu na nepokretnosti („Službeni list CG“, br. 25/19, 49/22 i 152/22)	Uređuje oporezivanje stanova, kuća, poslovnih objekata i zemljišta, način utvrđivanja poreske obaveze, obračun i naplatu poreza na nepokretnosti.
Zakon o administrativnim taksama („Službeni list CG“, br. 18/19)	Uređuje plaćanje administrativnih taksi za postupke pred organima javne uprave. Predstavlja osnov za obračun i naplatu administrativnih taksi, dok se lokalne administrativne takse uređuju odlukama opština u skladu sa zakonom.
Zakon o lokalnim komunalnim taksama („Službeni list CG“, br. 18/19)	Uređuje vrste lokalnih komunalnih taksi koje opštine mogu propisivati, kao i osnov za njihovo utvrđivanje i naplatu.
Zakon o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG“, br. 55/16, 74/16, 2/18, 66/19, 140/22 i 3/23)	Uređuje obavljanje komunalnih djelatnosti, način pružanja komunalnih usluga, prava i obaveze pružalaca usluga i njihovih korisnika.
Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica („Službeni list RCG“, br. 65/01, 12/02, 37/04, 78/06 i 4/07 i „Službeni list CG“, br. 86/09, 14/12, 6/13, 62/13, 60/14, 79/15, 83/16, 67/19, 59/21, 146/21, 152/22 i 88/24)	Uređuje oporezivanje prihoda fizičkih lica i predstavlja osnov za obračun prireza u opštinama u kojima je prirez uveden.
Zakon o slobodnom pristupu informacijama („Službeni list CG“, br. 160/25)	Omogućava građanima, privredi i organizacijama da od organa javne vlasti zatraže informacije i dokumenta od javnog značaja. Važan je za pristup odlukama, budžetima, lokalnim propisima i drugim informacijama od javnog interesa.
Zakon o upravnom postupku („Službeni list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17)	Uređuje postupak ostvarivanja prava pred organima javne uprave i propisuje pravo na obrazloženje, uvid u spise, žalbu i druga pravna sredstva.
Odluke skupština opština	Svaka opština na osnovu zakona donosi odluke kojima uređuje visinu pojedinih lokalnih poreza, taksi i naknada, kao i uslove, način obračuna i rokove njihovog plaćanja.

Pored navedenih zakona, pojedine oblasti uređuju i drugi propisi (npr. iz oblasti građevinarstva, zaštite životne sredine, turizma ili poljoprivrede). Zbog toga se vrsta i način obračuna pojedinih lokalnih nameta mogu razlikovati u zavisnosti od djelatnosti koju obavljate ili prava koje ostvarujete.

> ***Važno je znati:***
>
> *Lokalni namet može se naplaćivati samo ako za to postoji odgovarajući pravni osnov propisan zakonom ili odlukom nadležnog organa.*

4.2. Vaša osnovna prava

- **Pravo na informaciju i obrazloženje:** Imate pravo da od nadležnog organa tražite informaciju o tome: na osnovu kog propisa je određeni namet uveden; kako je obračunat iznos koji treba da platite; ko je obveznik plaćanja i kome se obaveza uplaćuje.
- **Pravo na uvid u propise i odluke:** Odluke kojima se utvrđuju lokalni porezi, takse i naknade predstavljaju javne dokumente. Građani i privredni subjekti imaju pravo da budu upoznati sa njihovim sadržajem, kao i sa uslovima i načinom obračuna obaveza.
- **Pravo na pravni lijek:** Ako smatrate da je određeni namet pogrešno obračunat ili da rješenje nije u skladu sa propisima, imate pravo da podnesete žalbu ili drugi pravni lijek u skladu sa zakonom. Rok i način podnošenja navedeni su u aktu koji ste dobili od nadležnog organa.
- **Pravo na učešće u donošenju lokalnih odluka:** Građani, organizacije i privreda mogu učestvovati u javnim raspravama koje se organizuju prilikom donošenja važnih lokalnih odluka, uključujući odluke koje se odnose na lokalne poreze, takse i naknade.

4.3. Kako zaštititi svoja prava u praksi?

Ukoliko imate pitanje ili nejasnoću u vezi sa određenim nametom:

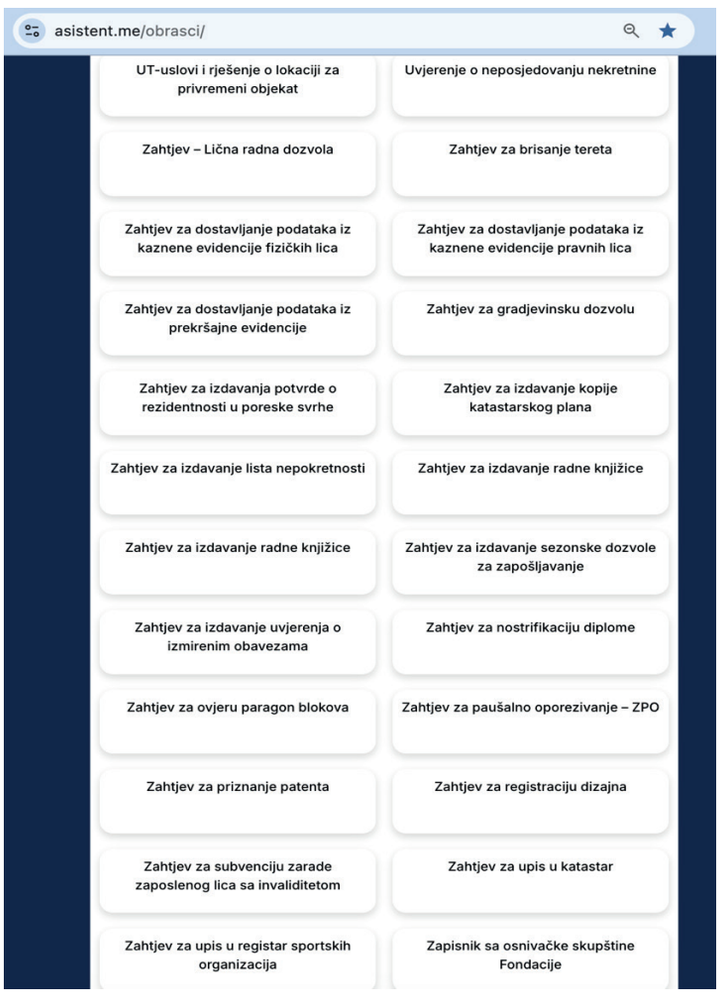
- Prvo provjerite osnovne informacije u Registru nameta i važećim odlukama opštine.
- Ako vam odgovor ili način obračuna nijesu jasni, obratite se nadležnom organu opštine i zatražite pisano obrazloženje.
- Ukoliko smatrate da postoji nepravilnost, podnesite žalbu ili drugi pravni lijek u roku navedenom u rješenju.
- Kada se obraćate nadležnom organu, prednost dajte pisanoj komunikaciji (putem e-maila, preko pisarnice ili preporučenom poštom).
- Sačuvajte kopije zahtjeva, rješenja, potvrde o predaji i druge dokumentacije.

> ***Praktičan savjet:***
>
> *Usmeni razgovor može biti koristan za početnu informaciju i usmjeravanje, ali kada je riječ o ostvarivanju ili zaštiti vaših prava, prednost dajte pisanoj komunikaciji.*

Obrasce zahtjeva, kada su propisani, potražite na zvaničnoj internet stranici institucije kojoj se obraćate ili ih zatražite direktno od nadležne službe. Za pojedine postupke obrasci su dostupni i na državnim portalima. **Dodatni pregled i pomoć pri pronalaženju obrazaca dostupni su i na portalu www.asistent.me**

Slika 3: Primjeri dostupnih obrasca zahtjeva

Izvor: www.asistent.me - dio dostupnih obrazaca zahtjeva

Napomena: Vrsta, izgled i sadržaj obrazaca mogu se razlikovati u zavisnosti od institucije i postupka.

Važno je znati:

Ovaj vodič ima informativni karakter i ne predstavlja pravni savjet. Ako vam je potrebna besplatna pravna pomoć, zahtjev se podnosi na propisanom obrascu preko ***Službe za besplatnu pravnu pomoć pri osnovnom sudu prema mjestu vašeg prebivališta ili boravišta****.*

Besplatnu pravnu pomoć mogu ostvariti lica koja ispunjavaju zakonom propisane uslove, među kojima su korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice, djeca bez roditeljskog staranja, lica sa invaliditetom, žrtve nasilja u porodici ili trgovine ljudima i lica slabog imovnog stanja.

Više informacija o uslovima i postupku:

Besplatna pravna pomoć - Vlada Crne Gore

5. RAZVOJNE PRILIKE I MOGUĆNOSTI

Razvoj lokalne zajednice ne zavisi samo od javnih ulaganja, već i od aktivnog učešća građana, preduzetnika, poljoprivrednih proizvođača, nevladinih organizacija i drugih lokalnih aktera. Pored obaveza koje imaju prema lokalnoj samoupravi, građani imaju mogućnost da učestvuju u kreiranju lokalnih politika, koriste dostupne programe podrške i predlažu inicijative koje doprinose razvoju njihove zajednice.

Cilj ovog poglavlja je da vam na jednom mjestu predstavi najvažnije mogućnosti za učešće u razvoju lokalne zajednice, izvori finansijske podrške i osnovni koraci za uspješnu prijavu na javne pozive.

5.1. Kako možete učestvovati u razvoju svoje opštine

Svako može dati doprinos i aktivno učestvovati u razvoju lokalne zajednice kroz različite oblike građanskog učešća i saradnje sa lokalnom samoupravom:

- **Učešćem u javnim raspravama** - opštine organizuju javne rasprave prilikom pripreme budžeta, lokalnih razvojnih planova, strategija, prostornih planova i drugih važnih odluka i propisa. Građani i drugi subjekti mogu dostaviti svoje komentare, predloge i sugestije putem javnog poziva, elektronskim putem ili neposredno na organizovanim sastancima. Informacije o javnim raspravama objavljuju se na zvaničnim internet stranicama opština, tablama za oglašavanje i sl.
- **Podnošenjem inicijativa, prijedloga i sugestija lokalnoj samoupravi** - građani i organizacije mogu predložiti rješenja za pitanja od značaja za lokalnu zajednicu (npr. uređenje javnih površina, razvoj turističkih sadržaja, podršku lokalnim proizvođačima, poboljšanje komunalnih usluga). Inicijative se mogu podnijeti nadležnom sekretarijatu opštine, pisarnici ili putem elektronskih servisa, kada su dostupni.

- **Učešćem u radu mjesnih zajednica, savjeta i drugih konsultativnih tijela** - mjesne zajednice predstavljaju jedan od načina da građani neposredno iskažu potrebe i predloge za razvoj svog naselja i učestvuju u rješavanju pitanja od lokalnog značaja.
- **Uključivanjem u rad lokalnih udruženja, zadruga, klastera i partnerstava** - udruživanjem građani, poljoprivrednici, preduzetnici i organizacije mogu lakše razmjenjivati informacije, zajednički nastupati prema institucijama i pripremati projekte za dostupne programe podrške.

Važno je znati:

Nacrti važnih lokalnih odluka, uključujući odluke o budžetu, razvojnim planovima i drugim pitanjima od značaja za zajednicu, u pravilu se objavljuju prije usvajanja i prolaze kroz javnu raspravu. Tokom tog perioda građani, privreda i organizacije mogu dostaviti svoje prijedloge, komentare i primjedbe.

Ako imate ideju ili problem koji želite da riješite, obratite se nadležnoj službi u svojoj opštini i informišite se o načinu podnošenja inicijative. Dobro pripremljen prijedlog treba jasno da objasni problem, predloženo rješenje, kome ono koristi i kakva podrška je potrebna od lokalne samouprave.

Aktivnim učešćem građani i drugi lokalni akteri mogu doprinijeti donošenju kvalitetnijih odluka i usmjeravanju razvoja svoje zajednice.

5.2. Kako koristiti dostupne programe podrške

Pored učešća u donošenju lokalnih odluka, građani, preduzetnici i organizacije mogu koristiti različite programe finansijske i stručne podrške:

- **Praćenjem javnih poziva i konkursa** za bespovratna sredstva, subvencije, grantove i druge oblike podrške koje objavljuju opštine, ministarstva, fondovi i međunarodne organizacije.
- **Prijavljivanjem projekata na dostupne javne pozive** u oblastima kao što su poljoprivreda, preduzetništvo, turizam, zaštita životne sredine, inovacije, zapošljavanje i razvoj lokalne zajednice.
- **Korišćenjem stručne podrške institucija i organizacija** koje pružaju informacije, savjetovanje ili pomoć u pripremi projektnih prijava.

5.3. Najvažniji programi podrške

Izvor podrške	Šta obuhvata
IPARD program	Program Evropske unije za razvoj poljoprivrede i ruralnih područja. Finansira investicije u poljoprivrednim gazdinstvima, preradi hrane i diversifikaciji ruralne ekonomije (uključujući ruralni turizam). Sredstva se dobijaju kroz javne pozive koje objavljuje Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Kroz Agrobudžet bezbjeđuju se nacionalni podsticaji za poljoprivredu i ruralni razvoj, uključujući premije i subvencije, podršku investicijama u mehanizaciju, opremu, stočarstvo, biljnu proizvodnju, pčelarstvo, preradu proizvoda i druge mjere usmjerene na razvoj poljoprivrednih gazdinstava i ruralnih područja.
Ministarstvo ekonomskog razvoja	Programi podrške mikro, malim i srednjim preduzećima, preduzetništvu, digitalizaciji, konkurentnosti i unapređenju poslovanja kroz javne pozive i programske linije.
Ministarstvo turizma	Programi podrške razvoju turizma, unapređenju turističke ponude, ruralnog i održivog turizma, kroz javne pozive i programe podsticaja.
Opštinski podsticaji	Lokalne samouprave raspisuju javne pozive za podršku poljoprivredi, preduzetništvu, turizmu, zanatstvu, kulturi, sportu, nevladinim organizacijama i drugim oblastima od lokalnog značaja. Pozivi i uslovi za prijavu se objavljuju na sajtu opštine i drugim kanalima informisanja.
Razvojna banka Crne Gore (ranije IRF)	Povoljni krediti i finansijska podrška za preduzetnike, mala i srednja preduzeća, poljoprivrednike, mlade i žene u biznisu.
Fond za inovacije Crne Gore	Bespovratna sredstva i programi podrške za inovacije, razvoj novih proizvoda, digitalizaciju i unapređenje konkurentnosti.
Eko-fond Crne Gore	Finansira projekte iz oblasti zaštite životne sredine, energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije. Raspisuje javne konkurse za fizička lica, privredna društva, javni sektor i nevladine organizacije.
Portal javnih nabavki Crne Gore (CeJN)	Elektronski sistem putem kojeg se objavljuju javni pozivi za nabavke javnog sektora. Privredni subjekti mogu pratiti otvorene postupke i podnijeti ponude za robu, usluge ili radove u skladu sa uslovima poziva.
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	Programi samozapošljavanja, stručnog osposobljavanja, subvencionisanog zapošljavanja i podrške pokretanju biznisa.
Programi EU i međunarodnih organizacija	Programi Evropske unije i međunarodnih organizacija koji finansiraju lokalni razvoj, zaštitu životne sredine, zapošljavanje, socijalnu inkluziju, inovacije, turizam i razvoj civilnog društva.

5.4. Gdje pronaći informacije o otvorenim pozivima?

Programi podrške i mogućnosti finansiranja objavljuju se putem zvaničnih internet stranica institucija koje ih sprovode. Redovno praćenje ovih izvora omogućava pravovremeno informisanje o dostupnim programima, uslovima za prijavu i rokovima za podnošenje zahtjeva.

Najvažnije institucije i izvori informacija navedeni su u nastavku ovog poglavlja, dok su detaljni kontakt podaci, internet stranice i adrese institucija dati u **Poglavlju 7 - Kontakti i resursi**.

Institucija	Oblast podrške	Internet stranica	Kontakt telefon
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Poljoprivreda, IPARD, ruralni razvoj, Agrobudžet	www.gov.me/mpsv www.gov.me/ipard	Direktorat za ruralni razvoj Telefon: +382 (0)20 482 109 +382 (0)20 482 150 +382 (0)20 482 222 Direkcija za savjetodavne poslove u oblasti stočarstva - Pljevlja Telefon: +382 (0) 52 353 505
Ministarstvo ekonomskog razvoja	Preduzetništvo, konkurentnost, razvoj MSP	www.gov.me/mek	
Ministarstvo turizma	Turizam i razvoj turističke ponude	www.gov.me/mt	+382 (0) 20 446 223
Ministarstvo evropskih poslova Crne Gore	EU fondovi, programi i međunarodni pozivi	www.gov.me/mep www.eu.me	+382 (0) 20 481 300
Razvojna banka Crne Gore (ranije IRF)	Finansiranje biznisa i investicija	www.rb.me	Služba za kredite i garancije +382 (0) 20 416 600 Kancelarija u Bijelom Polju +382 (0) 50 43 16 66
Fond za inovacije Crne Gore	Inovacije i razvoj novih proizvoda	www.fondzainovacije.me	+382 (0) 20 653 891
Eko-fond Crne Gore	Životna sredina, energetska efikasnost, obnovljivi izvori energije	www.eko-fond.co.me	+382 (0) 20 246 420
Zavod za zapošljavanje Crne Gore	Samozapošljavanje, zapošljavanje i programi podrške nezaposlenima	www.zzzcg.me	Područna jedinica Bijelo Polje: +382 (0) 50 432 422 Područna jedinica Pljevlja: +382 (0) 52 356 742 Područna jedinica Rožaje: +382 (0) 51 271 343 Biro rada Petnjica: +382 (0) 68 053 335

Institucija	Oblast podrške	Internet stranica	Kontakt telefon
Opštine / nadležne opštinske službe	Lokalni konkursi, javni pozivi, subvencije i podsticaji za poljoprivredu, preduzetništvo, samozapošljavanje, turizam, zaštitu životne sredine, kulturu, sport, NVO i druge lokalne inicijative	Zvanične internet stranice opština - sekcije Javni pozivi/Konkursi	Vidjeti Poglavlje 7 - Kontakti i resursi

5.5. Kako izgleda proces prijave - opšti koraci

Bez obzira na vrstu podrške (grant, subvencija, javni poziv, kreditna linija ili drugi program), postupak prijave uglavnom se sastoji od nekoliko osnovnih koraka:

1. Provjerite uslove javnog poziva - Prije prijave pažljivo pročitajte ko može da konkuriše, koje aktivnosti se podržavaju, koji su rokovi, iznos dostupne podrške i kriterijumi za izbor korisnika.

2. Pripremite potrebnu dokumentaciju - Najčešće se traže osnovni podaci o podnosiocu zahtjeva (lični podaci, registracija preduzeća, preduzetnika, gazdinstva ili organizacije), dokazi o vlasništvu ili korišćenju imovine, finansijska dokumentacija i druga dokumenta u skladu sa uslovima poziva.

3. Pripremite projektnu ideju ili plan ulaganja - Kod većine programa potrebno je jasno opisati šta želite da realizujete, koji su očekivani rezultati, koliko ulaganje košta i na koji način će podrška doprinijeti razvoju vašeg poslovanja ili zajednice.

4. Prikupite ponude i pripremite finansijski dio - U zavisnosti od programa, mogu biti potrebne ponude dobavljača, predračuni, procjena troškova ili drugi dokazi o planiranim ulaganjima.

5. Podnesite prijavu u skladu sa pravilima poziva - Prijava se dostavlja na način koji je propisan konkursom - elektronski, poštom ili neposredno. Važno je da se prijava preda u roku i da sačuvate potvrdu o predaji.

6. Tražite podršku ako vam je potrebna - Ako nijeste sigurni kako da pripremite prijavu ili koje uslove treba da ispunite, obratite se nadležnoj instituciji, lokalnoj razvojnoj kancelariji ili organizaciji koja pruža podršku korisnicima. **Važni linkovi, adrese institucija i kontakt tačke dostupni su u Poglavlju 7 - Kontakti i resursi.**

6. NATURA 2000 I ZAŠTIĆENA PODRUČJA

Zaštićena područja predstavljaju važan prirodni i razvojni potencijal sjevera Crne Gore. Istovremeno, zaštita prirode može otvoriti brojna pitanja za građane koji na tim područjima žive, posjeduju zemljište ili obavljaju djelatnost - posebno kada je riječ o korišćenju zemljišta, obnovi objekata, poljoprivredi, šumarstvu, stočarstvu i razvoju turizma.

Terensko istraživanje sprovedeno u okviru projekta pokazalo je da građani nijesu dovoljno upoznati sa pojmom Natura 2000 i njegovim mogućim značajem za njihovu imovinu i aktivnosti. Zato je važno jednostavno objasniti šta Natura 2000 predstavlja, gdje se nalaze predložena područja i šta je potrebno provjeriti prije planiranja radova ili investicija.

6.1. Šta je Natura 2000?

Natura 2000 je evropska ekološka mreža područja značajnih za očuvanje ugroženih vrsta i prirodnih staništa. Crna Gora, kao zemlja kandidat za članstvo u Evropskoj uniji, priprema svoju Natura 2000 mrežu u skladu sa evropskim pravilima zaštite prirode.[5]

Uključivanje određenog područja u Natura 2000 mrežu ne znači automatski zabranu svih aktivnosti, već da se korišćenje prostora usklađuje sa ciljevima očuvanja vrsta i staništa zbog kojih je područje određeno.

Natura 2000 nije isto što i nacionalni park ili drugo zaštićeno područje. Nacionalni parkovi i druga zaštićena područja uspostavljaju se prema nacionalnim kategorijama i mogu imati posebne zone i režime zaštite. Natura 2000 je prvenstveno usmjerena na očuvanje konkretnih vrsta i staništa, a njena područja mogu se u potpunosti ili djelimično preklapati sa postojećim zaštićenim područjima.

Važno je znati:

Ako se vaše zemljište nalazi u Natura 2000 području, to ne znači da gubite vlasništvo niti da više ne smijete da ga koristite.

Nije svaka parcela unutar šireg Natura 2000 područja pod istim uslovima, zato je važno provjeriti tačnu lokaciju svoje parcele.

Uobičajene aktivnosti mogu se nastaviti ako ne ugrožavaju prirodu i vrste koje se na tom području štite.

Za gradnju, obnovu objekta, sječu šume ili druge veće radove može biti potrebna saglasnost ili dodatna provjera.

Praktičan savjet:

Prije nego što započnete radove ili uložite novac, provjerite kod nadležne institucije koja pravila važe baš za vašu parcelu.

5 Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Crne Gore, Informacija o predlogu područja ekološke mreže (Natura 2000) u Crnoj Gori, Jun 2026. godine, Dostupno na: https://www.gov.me/dokumenta/50b8e1fa-919c-4302-909b-febb4036ff95

Predlog područja ekološke mreže Natura 2000, 2026. godina,
Izvor: Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore

6.2. Predložena Natura 2000 područja - pregled po opštinama

Predložena Natura 2000 mreža obuhvata brojna prirodno vrijedna područja na sjeveru Crne Gore. Za šest opština obuhvaćenih ovim vodičem izdvojena su sljedeća područja:

Opština	Predložena Natura 2000 područja relevantna za opštinu[6]
Bijelo Polje	Bjelasica, Đalovića klisura - Donji Lim, Srednji Lim, Livade bjelopoljske (pSCI); Lim i Bjelasica (SPA)
Berane	Bjelasica, Rujišta, Donja Ržanica (pSCI)
Pljevlja	Ljubišnja 1, Potkovač, Kovren - Gornja Ćehotina (pSCI); Ljubišnja i Kovač (SPA)
Rožaje	Rožaje, Hajla, Gornji Lim, Kaludra, Čakor - Mokra planina (pSCI); Hajla (SPA)
Plav	Visitor - Zeletin, Prokletije, Čakor - Mokra planina i Kaludra, uz područja relevantna za zaštitu ptica
Petnjica	Livade u Radmancima i područje Donje Ržanice

Važno je znati:

Pojedina Natura 2000 područja mogu obuhvatati teritoriju više opština, a njihove granice ne moraju pratiti administrativne granice opština. Zato je za konkretnu parcelu ili objekat potrebno provjeriti zvaničnu kartu i informacije nadležne institucije.

6.3. Šta treba provjeriti ako živite ili radite u zaštićenom području?

Ako se vaše zemljište, katun, gazdinstvo ili objekat nalazi u zaštićenom ili predloženom Natura 2000 području, provjerite:

1. **Da li se konkretna parcela nalazi unutar granica područja;**
2. **Koji status i režim zaštite važe za tu lokaciju;**
3. **Koje aktivnosti se mogu obavljati bez posebne saglasnosti, a za koje je potrebno odobrenje ili prethodna procjena;**
4. **Da li postoje posebni uslovi za obnovu kuće, katuna, štale ili drugog postojećeg objekta;**
5. **Da li je za izgradnju novog objekta, pristupnog puta ili druge infrastrukture potrebno pribaviti dodatne uslove zaštite prirode;**
6. **Da li postoje mogućnosti za naknadu ili drugi oblik podrške ako se korišćenje zemljišta ograniči.**

6 pSCI (proposed Site of Community Importance) - predloženo područje od značaja za Zajednicu, određeno radi zaštite važnih prirodnih staništa i vrsta.
SPA (Special Protection Area) - područje posebne zaštite, prvenstveno namijenjeno zaštiti ptica i njihovih staništa.

Kod posljednje stavke ne treba unaprijed obećavati pravo na naknadu. Postojanje tog prava zavisi od važećih propisa, vrste ograničenja, donesenih odluka i okolnosti konkretnog slučaja. Zato od nadležnog organa treba zatražiti pisano pojašnjenje.

Prije obnove ili izgradnje objekta, sječe šume, promjene načina korišćenja zemljišta, uređenja turističkih sadržaja ili drugih većih radova, provjerite koja pravila i uslovi važe za konkretnu lokaciju.

6.4. Zaštita prirode kao razvojna mogućnost

Zaštićena područja i Natura 2000 nijesu samo izvor mogućih ograničenja. **Očuvana priroda može predstavljati osnov za razvoj:**

- **održivog i seoskog turizma;**
- **proizvodnje i promocije lokalnih proizvoda;**
- **pčelarstva;**
- **tradicionalne poljoprivrede i stočarstva;**
- **održivog upravljanja šumama i pašnjacima;**
- **edukativnih i turističkih sadržaja zasnovanih na prirodnom nasljeđu;**
- **projekata zaštite prirode i obnove degradiranih staništa.**

Mogućnost dobijanja finansijske podrške nije automatska i zavisi od uslova konkretnih nacionalnih, lokalnih ili evropskih programa i javnih poziva. Natura 2000 ipak može doprinijeti prepoznatljivosti područja i razvoju djelatnosti koje se zasnivaju na očuvanoj prirodi i održivom korišćenju resursa.

6.5. Kome se obratiti?

Za informacije o Natura 2000 područjima, granicama područja i pravilima zaštite prirode možete se obratiti:

- **Agenciji za zaštitu životne sredine** - za informacije o Natura 2000 mreži i predloženim područjima;
- **Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera** - za pitanja iz oblasti politike i propisa zaštite prirode;
- **Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore** - ako se zemljište ili objekat nalazi u području nacionalnog parka;
- **Upravljaču drugog zaštićenog područja** - ako se radi o drugoj kategoriji zaštićenog područja;

- **Nadležnom opštinskom organu za urbanizam i zaštitu životne sredine ili za održivi razvoj** - za pitanja gradnje, obnove objekata i korišćenja prostora.
- **Nadležnoj katastarskoj jedinici** - za provjeru broja parcele, vlasništva i drugih katastarskih podataka

Internet stranice i kontakt podaci nadležnih institucija dati su u Poglavlju 7 - Kontakti i resursi.

7. OD INFORMACIJE DO AKCIJE – VRIJEME JE ZA SJEVER

Ovim vodičem željeli smo da vam olakšamo put **od pitanja do odgovora i od informacije do konkretne mogućnosti.** Na jednom mjestu objedinili smo informacije o lokalnim obavezama i nametima, pravima, podsticajima, javnim pozivima, razvojnim mogućnostima i institucijama kojima se možete obratiti.

Tokom pripreme vodiča uvjerili smo se da potrebne informacije često postoje, ali da nijesu uvijek jednostavne za pronalaženje. Mogu se nalaziti na različitim internet stranicama, u propisima, javnim pozivima ili kod različitih institucija. Zbog toga dobra ideja, poslovna inicijativa ili razvojna mogućnost ponekad ostanu neiskorišćene samo zato što prava informacija nije pronađena na vrijeme.

Zato ovaj vodič ne treba posmatrati kao kraj potrage za informacijom, već kao **polaznu tačku za djelovanje**.

Informišite se. Provjerite koje se obaveze odnose na vas i koje mogućnosti podrške postoje.

Provjerite. Propisi, javni pozivi, rokovi i kontakti se mijenjaju, zato prije podnošenja zahtjeva ili donošenja važne odluke provjerite aktuelne podatke kod nadležne institucije.

Pitajte. Kada nešto nije jasno, tražite pojašnjenje. Kada je riječ o ostvarivanju ili zaštiti prava, prednost dajte pisanoj komunikaciji i čuvajte dokumentaciju.

Pratite prilike. Redovno provjeravajte javne pozive opština, ministarstava, fondova i drugih institucija. Mogućnost za podršku vrijedi tek onda kada za nju saznate na vrijeme i znate kako da je iskoristite.

Učestvujte. Javne rasprave, lokalne inicijative, mjesne zajednice, udruženja, zadruge i partnerstva nijesu samo formalni mehanizmi, to su načini da potrebe građana, proizvođača i preduzetnika postanu dio lokalnih politika i razvojnih odluka.

Sjever Crne Gore ima prirodne resurse, znanje, ljude, tradiciju i ideje na kojima se može graditi razvoj. Ali potencijal sam po sebi nije dovoljan. Potrebne su dostupne informacije, institucije koje jasno komuniciraju, građani koji poznaju svoja prava i preduzetnici i proizvođači koji znaju gdje da traže podršku.

Zato je najvažnija poruka ovog vodiča jednostavna: **Ne čekajte da informacija dođe do vas. Tražite je, provjerite je i iskoristite je.**

Razvoj sjevera ne počinje samo velikim projektima i investicijama. Počinje i onda kada građanin lakše ostvari svoje pravo, kada preduzetnik pronađe odgovarajući program podrške, kada poljoprivrednik na vrijeme sazna za javni poziv i kada dobra lokalna inicijativa dobije priliku da postane konkretno rješenje.

Nadamo se da će vam ovaj vodič biti praktičan alat kojem ćete se vraćati kada vam zatreba informacija, kontakt ili smjernica za naredni korak.

Vrijeme je za sjever i vrijeme je da mogućnosti postanu konkretni koraci.

8. KONTAKTI I RESURSI

U ovom poglavlju objedinjeni su važni linkovi, adrese i kontakt podaci državnih institucija i lokalnih službi u opštinama obuhvaćenim vodičem. Kontakti su namijenjeni svima koji traže informacije o lokalnim porezima, taksama i naknadama, poslovnim i poljoprivrednim podsticajima, urbanizmu, turizmu, zaštiti životne sredine i drugim pitanjima obrađenim u vodiču.

Za fiskalna i druga pitanja na lokalnom nivou navedene su kontakt tačke nadležnih opštinskih službi, dok su za pitanja iz nadležnosti države izdvojene relevantne državne institucije i portali.

8.1. Državni portali i nacionalne institucije

Institucija / Portal	Internet adresa
Registar nameta Crne Gore	www.javninameti.gov.me
Elektronska uprava (eUprava)	www.euprava.gov.me
Katastar nepokretnosti (eKatastar)	www.ekatastar.me
ePlaćanje - plaćanje taksi i naknada	www.eplacanje.gov.me
Portal poreske uprave Crne Gore (IRMS)	www.irms.tax.gov.me
Portal javnih nabavki Crne Gore (CeJN)	www.cejn.gov.me
Registar NVO	www.ngo.gov.me
Zavod za zapošljavanje Crne Gore (ZZZCG)	www.zzzcg.me
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	www.gov.me/mpsv
IPARD kancelarija	www.gov.me/ipard
Razvojna banka Crne Gore (ranije IRF)	www.rb.me
Ministarstvo ekonomskog razvoja	www.gov.me/mek
Ministarstvo turizma	www.gov.me/mt
Fond za inovacije Crne Gore	www.fondzainovacije.me
Eko-fond Crne Gore	www.eko-fond.co.me

8.2. Koga kontaktirati u opštini

Bijelo Polje

Oblast / Pitanje	Institucija/Služba	Kontakt informacije
Opšte informacije i usmjeravanje prema nadležnoj službi	Opština Bijelo Polje www.bijelopolje.co.me	Tel/fax: +382 (0) 50 432 300 Adresa: Ul. Slobode bb, 84000 Bijelo Polje E-mail: opstina@bijelopolje.co.me
Informacije, podnošenje zahtjeva i pomoć u ostvarivanju prava pred lokalnom upravom	Građanski biro	Građanski biro možete kontaktirati putem besplatnog broja 080 050 050 ili se obratiti putem mejla: biro@bijelopolje.co.me Radno vrijeme je od 07:00 do 16:00 časova (radnim danima) i od 08:00 do 12:00 časova (subotom)
Finansijska pitanja i informacije iz nadležnosti sekretarijata za pitanja o taksama, naknadama i prirezu.	Sekretarijat za finansije	Tel/fax: +382 (0) 50 432 300 E-mail: finansije@bijelopolje.co.me
Pokretanje biznisa i podrška preduzetnicima	Sekretarijat za preduzetništvo	Adresa: Ul. Nedjeljka Merdovića bb E-mail: preduzetnistvo@bijelopolje.co.me
Poljoprivreda, lokalni podsticaji i mjere podrške poljoprivrednim proizvođačima	Sekretarijat za poljoprivredu	Adresa: Ul. Nedjeljka Merdovića bb Tel/fax: +382 (0) 50 484 020 E-mail: poljoprivreda@bijelopolje.co.me
Ruralni razvoj, održivi razvoj i povezani program I za pitanja u vezi sa zaštićenim područjima i Naturom 2000.	Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj	Adresa: Ul. Nedjeljka Merdovića bb Tel/fax:+382 (0) 50 484 805 E-mail: odrzivirazvoj@bijelopolje.co.me
Urbanizam, planiranje prostora, gradnja i prostorni uslovi	Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora	Adresa: Ul. Slobode bb E-mail: urbanizam@bijelopolje.co.me
Lokalni razvoj, projekti i razvojne mogućnosti	Kancelarija za lokalni ekonomski razvoj	Tel: +382 (0) 69 840 551 E-mail: kler@bijelopolje.co.me
Lokalni porezi, takse, naknade i poreska zaduženja	Uprava javnih prihoda	Adresa: Ul. Nedeljka Merdovića bb E-mail: prihodi@bijelopolje.co.me
Turistička ponuda, promocija destinacije, informacije za posjetioce i podrška razvoju turizma	Turistička organizacija Bijelo Polje www.tobp.me	Adresa: ul Nedjeljka Merdovića bb, (prostorije u sportskoj hali Nikoljac) E-mail: turisticka@bijelopolje.co.me

Berane

Oblast / Pitanje	Institucija/Služba	Kontakt informacije
Opšte informacije i usmjeravanje prema nadležnoj službi	Opština Berane www.berane.me	Adresa: IV Crnogorske br. 1, 84300 Berane Tel: +382 (0) 51 231 973 Fax: +382 (0) 51 233 357 E-mail: opstinaberane@t-com.me
Podnošenje zahtjeva, izdavanje uvjerenja i potvrda, ovjera dokumenata i druge usluge građanima	Građanski biro	Radno vrijeme od 7-15 časova
Finansijska pitanja, registracija i evidencije u oblasti ugostiteljstva, trgovine, zanatstva i pojedinih turističkih usluga	Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj	Tel: +382 51 231 973 E-mail: finansije@berane.co.me
Razvoj biznisa, investicije, razvojni projekti i mogućnosti finansiranja	Sekretarijat za privredu, razvoj i investicije	Tel: +382 5(0) 51 232 177 E-mail: privreda.investicije@berane.co.me
Poljoprivreda, stočarstvo, poljoprivredno zemljište, lokalne mjere podrške i vodoprivreda	Sekretarijat za poljoprivredu i vodoprivredu	E-mail: poljoprivreda@berane.co.me
Turizam, registracija i kategorizacija smještaja i ugostiteljskih objekata, seoska domaćinstva i turističke usluge	Sekretarijat za turizam	Adresa: ul. Polimska br.2 Tel: +382 (0)68 882 288, E-mail: turizam@berane.co.me
Urbanizam, planiranje i uređenje prostora, građevinske i upotrebne dozvole i korišćenje građevinskog zemljišta	Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora	Tel: +382 (0) 51 241 977 E-mail: urprostora@berane.co.me
Komunalne djelatnosti, stanovanje, lokalni saobraćaj, javne površine i zaštita životne sredine	Sekretarijat za komunalno-stambene poslove, saobraćaj i zaštitu životne sredine	Tel: +382 (0) 51 233 356 E-mail: stambeno@berane.co.me
Kultura, omladinska politika, saradnja sa NVO i podrška kulturnim i društvenim programima	Sekretarijat za kulturu, omladinu i saradnju sa NVO	Tel: +382 (0) 51 231 973 E-mail: kultura@berane.co.me
Lokalni porezi, prirezi, takse i naknade, poreska zaduženja i naplata lokalnih javnih prihoda	Uprava javnih prihoda	Tel: +382 (0) 51 234 551 E-mail: prihodi@berane.co.me
Turistička ponuda, promocija destinacije, informacije za turiste i podrška razvoju turizma	Turistička organizacija Berane www.turistickaberane.me	Adresa: Mojsija Zečevića br.8 Tel: +382 (0) 51 236 664 E-mail: toberane@t-com.me
Lokalni i ruralni razvoj, održivi agro i ruralni turizam, lokalni proizvodi, podrška ženama, razvojni projekti i fondovi	Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije (RRA BKP) www.bjelasica-komovi.me	Adresa: Miljana Tomičića br. 40 Tel: +382 (0)51 237 004 Email: office@bjelasica-komovi.co.me
Pokretanje i razvoj biznisa, podrška malim i srednjim preduzećima, start-up podrška, obuke i poslovno umrežavanje	Regionalni biznis centar Berane (RBC) www.rbcberane.me	Adresa: Mojsija Zečevića br. 8 Tel: +382 (0) 51 236 664 Email: toberane@t-com.me

Pljevlja

Oblast / Pitanje	Institucija/Služba	Kontakt informacije
Opšte informacije i usmjeravanje prema nadležnoj službi	Opština Pljevlja www.pljevlja.me	Adresa: Kralja Petra I br. 48 84210 Pljevlja Tel: +382 (0) 52 321 305 E-mail: opstinapv@t-com.me
Investicije i kapitalni projekti, izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture i uređenje građevinskog zemljišta	Direkcija za izgradnju i investicije	Tel: +382 (0) 69 309 364
Lokalni porezi, takse i naknade, poreska rješenja, dugovanja i naplata lokalnih javnih prihoda	Uprava javnih prihoda	Tel: +382 (0) 69 192 754
Turistička ponuda, promocija destinacije, informacije za posjetioce, manifestacije i ruralni turizam	Turistička organizacija Pljevlja www.pljevlja.travel	Tel: +382 (0) 68 301 395 E-mail: topljevlja@t-com.me

Rožaje

Oblast / Pitanje	Institucija/Služba	Kontakt informacije
Opšte informacije i usmjeravanje prema nadležnoj službi	Opština Rožaje www.rozaje.me	Maršala Tita bb, 84310 Rožaje Tel: +382 (0) 51 270 430 E-mail: opstina_rozaje@t-com.me
Opšti upravni poslovi, zahtjevi i druge usluge građanima	Sekretarijat za opštu upravu	Mob: +382 (0) 69 511 114
Finansije, ekonomski razvoj, privreda, preduzetništvo i lokalne razvojne inicijative	Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj	Mob: +382 (0) 68 521 383 E-mail: trezor-rozaje@t-com.me
Urbanizam, planska dokumentacija, uređenje prostora, legalizacija i zaštita životne sredine	Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora	E-mail: urbanizamrozaje@t-com.me
Poljoprivreda, turizam, vodoprivreda, lokalni podsticaji i podrška preduzetničkim inicijativama	Sekretarijat za poljoprivredu, turizam i vodoprivredu	Tel: +382 (0) 51 270 430
Komunalno-stambeni poslovi i lokalni saobraćaj	Sekretarijat za komunalno-stambene poslove i saobraćaj	Tel. +382 (0) 69 196 001
Sport, kultura, mladi, NVO, stipendije i lokalni programi podrške	Sekretarijat za sport, kulturu i mlade	Mob. +382 (0) 67 545 002
Investicije, infrastrukturni i razvojni projekti	Direkcija za investicije i razvojne projekte	Tel: +382 (0) 68 597 840
Lokalni porezi, takse, naknade, poreska rješenja i naplata lokalnih javnih prihoda	Uprava lokalnih javnih prihoda	Tel: +382 (0) 68 889 334 Mob: +382 68 070 212 E-mail: uljp.rozaje@gmail.com
Turistička ponuda, promocija destinacije, informacije za posjetioce i razvoj turizma	Turistička organizacija Rožaje www.turistickaorganizacijarozaje.me	Mob: +382 (0) 51 270 158 E-mail: info@rozaje.travel

Plav

Oblast / Pitanje	Institucija/Služba	Kontakt informacije
Opšte informacije, službene informacije i usmjeravanje prema nadležnoj službi	Opština Plav www.plav.me	Adresa: Čaršijska b.b. 84325 Plav Tel: +382 5(0) 51 251 420 E-mail: kabinet@plav.me
Razvojni projekti, preduzetničke inicijative, međunarodni fondovi i javno-privatno partnerstvo	Menadžer Opštine Plav	Tel: +382 6(0) 7 304 395; E-mail: menadzer@plav.me
Opšti poslovi lokalne uprave, zahtjevi, uvjerenja i druge usluge građanima	Sekretarijat za lokalnu samoupravu	Tel: +382 (0) 67 332 148
Privreda, razvoj, finansije, preduzetništvo i lokalni programi podrške	Sekretarijat za privredu, razvoj i finansije	Tel: +382 (0) 69 771 388 E-mail: finansije@plav.me
Poljoprivreda, stočarstvo, lokalni podsticaji i mjere podrške poljoprivrednim proizvođačima	Sekretarijat za privredu, razvoj i finansije	Tel: +382 (0) 69 771 388 E-mail: finansije@plav.me
Urbanizam i planiranje, uređenje prostora, zaštita životne sredine, energetska efikasnost i pitanja u vezi sa korišćenjem prostora	Sekretarijat za uređenje prostora, ekologiju i zaštitu životne sredine	E-mail: urbanizam@plav.me
Investicije i kapitalni projekti, izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture, uređenje građevinskog zemljišta i imovinsko-pravni poslovi	Direkcija za investicije i imovinske odnose	Tel: +382 (0) 67 707 445
Inspekcijski i komunalni nadzor, komunalni red, javna čistoća i otpad, saobraćaj, parking, buka i ugostiteljstvo	Sekretarijat za inspekcijske poslove i komunalni nadzor	Tel: +382 (0) 68 871 845
Turistička ponuda, promocija destinacije i informacije za posjetioce	Turistička organizacija Plav www.plavto.me	Email: info@plavto.me

Petnjica

Oblast / Pitanje	Institucija/Služba Opština Petnjica	Kontakt informacije
Opšte informacije i usmjeravanje prema nadležnoj službi	Opština Petnjica www.opstina-petnjica.me	Adresa: Centar III , broj 11, 84312 Petnjica E-mail: predsjednik@opstina-petnjica.me opstina.pt.predsjednik@gmail.com
Informacije, podnošenje zahtjeva i pomoć u ostvarivanju prava pred lokalnom upravom	Sekretarijat za lokalnu samoupravu	sekretarijat.lu@opstina-petnjica.me
Poljoprivreda i lokalne mjere podrške proizvođačima	Odjeljenje za poljoprivredu i ruralni razvoj	Tel: +382 (0) 67 221 561
Urbanizam, uređenje prostora i zaštita životne sredine	Odjeljenje za urbanizam, uređenje prostora, saobraćaj i zaštitu životne sredine	Tel: 067 221 435
Lokalni porezi, takse, naknade i poreska zaduženja	Služba lokalnih javnih prihoda	Tel: +382 (0) 69 419 754
Turistička ponuda, promocija destinacije, informacije za posjetioce i podrška razvoju turizma	Turistička organizacija Petnjica www.topetnjica.me	Tel: +382 (0) 69 500 116 Email: topetnjica@gmail.com
Lokalne vijesti, javni pozivi, oglasi, informacije o projektima, događajima i aktuelnostima u Petnjici	Radio Petnjica www.radiopetnjica.me	Tel: +382 (0) 69 500 116

Imate pitanje na koje ovaj vodič nije dao odgovor?
Obratite se nadležnoj opštinskoj službi ili instituciji navedenoj u ***Poglavlju 7*** *-* ***Kontakti i resursi****.*

Ovaj vodič je zamišljen kao praktična polazna tačka – da vam pomogne da lakše pronađete pravu informaciju, znate ***kome da se obratite i šta da pitate****.*

MASTER

Ministarstvo
regionalno-investicionog
razvoja i saradnje sa
nevladinim organizacijama

Skeniraj i posjeti naš sajt